

Schrijftalent gezocht!

In deze uitgave is plaats gemaakt voor een gastcolumn onder de titel: 'Met zoveel woorden'. Het onderwerp is ditmaal: Terrorisme, het nieuwe evenwicht?

De redactie daagt andere lezers uit om ook een column te schrijven voor de Militaire Spectator. De keuze van het thema is vrij, maar het moet wel passen binnen de formule van het blad. Voorwaarde voor plaatsing is dat de redactie uw boodschap relevant acht voor

de lezers. Verder moet uw verhaal in niet meer dan duizend woorden voor het voetlicht worden gebracht. U kunt uw bijdrage sturen naar de bureauredactie (zie colofon). Wij zijn erg benieuwd wie zich geroepen voelt om te reageren. Uiteraard zijn we ook nieuwsgierig naar de thema's die u onder de aandacht van de lezers wilt brengen. Uw bijdrage wachten we dan ook met belangstelling af.

De hoofdredacteur

Terrorisme: het nieuwe evenwicht?

majoor N. Roelen

Het is 1989 als de Berlijnse Muur valt. Glasnost en perestrojka zijn de opkomende modewoorden en Gorbatsjov en Reagan zijn de grote helden van dat moment. Het einde van de Koude Oorlog maakt indirect ook een einde aan vele kleinere conflicten in de wereld. Conflicten die eigenlijk gekenmerkt konden worden als indirecte krachtmetingen tussen Oost en West, met op dit moment Afghanistan misschien wel als de meest bijzondere. De val van de Muur bekrachtigde, met het vertrek van de Russen uit Afghanistan en het uiteenvallen van de Sovjet-republiek, de overwinning van de democratie. Er ontstond een hegemonie waarvan niemand had verwacht dat deze zou leiden tot een disbalans.

In het ontstane vacuüm werd er, bij gebrek aan een militaire tegenstander, druk geschaafd aan onze krijgsmacht. Op zoek naar bestaansrecht gingen we werken aan vrede en veiligheid, en werden we een professioneel leger met een expeditionair karakter. Overal ter wereld waar de vrijheid in gevaar was, konden we worden ingezet. De nieuwe 'kruistochten' moesten landen in conflict helpen met het opbouwen van een stabiele democratische economie.

Onwennig in onze nieuwe rol maakte het 'soldaatje spelen' langzaam maar zeker plaats voor soldaat-zijn. Een verandering die bij de bevolking en de politiek nog wel gestalte moest gaan krijgen. Een niet echt eenvoudig te nemen hindernis, gezien de vele bezuinigingen die het natuurlijke gevolg waren van het ontbreken van een echte vijand. Saillant detail was echter wel dat we door ons expeditionaire karakter méér moesten doen met minder mensen en middelen.

Maar zoals zo vaak in geval van nood bleek ook voor ons de redding nabij. Een redding die werd gevonden in een nieuwe vijand. De 'schurkenstaat', algemeen maatschappelijk aanvaard door het binnenvallen van Koeweit door Irak. Voor het eerst begon men zich druk te maken over fundamentalisme en langzamerhand groeide de angst voor internationaal terrorisme. Het duurde echter nog tot 11 september 2001 voordat we eindelijk een echte nieuwe vijand hadden die we de oorlog konden verklaren. Eentje die, in tegenstelling tot de oude 'beer', niet alleen zou proberen om gewicht in de schaal te leggen maar ook daadwerkelijk tot het uiterste zal gaan om de balans beslissend

door te laten slaan. Defensie had, zeker ook met de toenmalige minister, de wind weer in de zeilen. Missies in het noorden van Afghanistan en Irak (Al Mutannah) gloorden aan de horizon. Politieke denkers in de defensietop maakten plaats voor militaire commandanten; geen managers maar leiders. Het oude materieel werd vervangen voor *top of the bill* nieuw materiaal zoals de Fennek, de CV 90 en mogelijk de JSF.

Zo werd iedereen, politiek, defensie en burgers, langzaam maar zeker voorbereid op deelname aan 'het echte werk.' Uruzgan zou de militairen voor het eerst sinds vele jaren in een setting plaatsen waar zowel de middelen als de *Rules of Engagement* (ROE) erop waren toegespitst om, indien noodzakelijk, hard terug te slaan. Zelfs binnen deze missie bleek onze rol nog verder uitgebouwd te worden. Het tegenoffensief in Chora was op dat moment nog uniek; het bataljon in de tegenstoot, en niet als oefening maar om de knikkers! Het tegenoffensief buiten de *Afghan Development Zone* (ADZ) was militair-strategisch misschien wel dé opening om grote operaties als *Spin Ghar* en *Patan Ghar* mogelijk te maken. Operaties waarbij we niet de afwachende partij waren maar juist kozen voor het initiatief.

Bijna tweehonderd jaar na dato kreeg Von Clausewitz opnieuw gelijk en bleek oorlog, of militaire inzet, nog steeds de voortzetting van de politiek maar met andere middelen. Al bleek van de soldaat tegenwoordig ook op politiek vlak veel verwacht te worden. Het meedoen aan deze voortzetting van de politiek werd voor veel legeronderdelen een strijd op zich. Meedoen aan missies betekende immers bestaansrecht en dus geld. Bovendien is de professionele soldaat op zoek naar avontuur en dus betekent uitgezonden worden indirect personele vulling. Twee essentiële voorwaarden om je als onderdeel staande te houden in het huidige spectrum.

De niet geheel transparante omgeving maakte het vaak moeilijk om politieke opdrachten te vertalen in militaire en Defensie verzandde in

duidelijke kreten met een onduidelijke invulling: Werken aan Vrede en Veiligheid, *Counter Insurgency* (kortweg COIN). Wat betekende dit nu precies, wat verandert dat? Moesten we het oude 'groene' denken achter ons laten en gaan focussen op missiegericht opleiden? En welke eenheden hadden deze missiespecifieke taken dan in hun handboeken staan? Elk wapen of dienstvak vocht voor zijn of haar stukje van deze nieuwe militaire taart en maakte grif gebruik van de nieuwe kreten die in het kader van deze COIN-operaties de kop opstaken. *Skills & drills*, basis gevechtstechnieken (BGT) leken niet in deze handboeken te staan. Ze hadden plaats gemaakt voor Salta's, *nineliners*, *overwatch*-locatie, SUA en ga zo maar door.

Oude wijn in nieuwe vaten? Een *overwatch*-locatie blijkt in de praktijk niet veel anders dan een waarnemingspost of een vuurpositie (VUPO). Een Salta is een vijandmelding en een *Drill Down Slide* lijkt verdacht veel op het aloude oleaat bevel. Ook COIN blijkt wat mij betreft aan een van de belangrijkste militaire principes te voldoen; vinden, binden en slaan.

Toch blijkt dat we in het kader van een wederopbouwmissie de inhoud van de militaire kreten lijken te vergeten. Andere namen betekent niet dat we dus daadwerkelijk iets anders doen. Zeker niet in Afghanistan, waar we als militair vergeten de wederopbouwmissie te vertalen naar een gebiedsbeveiligingsoperatie, waar we met enige regelmaat werken vanuit de aloude VUPO, waar we constant een routeverkenning uitvoeren, waar we iedere keer weer een verdomd goed OTVOEM moeten doorlopen, maar waar ik vooral ontdekt heb dat al die dingen die we al jaren 'groen' beoefenen verdomd goed werken.

Waar het gaat om leiders die beslissingen en verantwoording moeten en durven nemen, ook in een *split second*.

Er is maar één belangrijke voorwaarde voor succes en dat is dat je de opdrachten ook laat uitvoeren door de eenheden die daarvoor zijn bedoeld. ■